

3. sz. melléklet

SZAKMAI PROGRAM

A Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei (BMSZKI) és a BMSZKI Kft. konzorciumi partnerség **Nyitás az utcára** pályázati programjának alapvető célja az utcán, közterületen élő emberek társadalmi integrációjának elősegítése foglalkoztathatóságuk fejlesztésével, foglalkoztatási esélyeik növelésével, önálló életvitelük erősítésével – az utcán élők számának csökkentése. A **Nyitás az utcára** pályázati program 18 hónap alatt, 2013. március 1. – 2014. augusztus 30. között valósul meg, a célcsoportból 120 fő bevonásával.

1. Szükségletfelmérés

Budapesten számos, különböző fenntartójú (többségében civil, kerületi önkormányzati és egyházi) hajléktalan ellátó szervezet működik – közülük az egyik a 21 telephelyen működő fővárosi alapítású Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei (BMSZKI), ami széleskörű szolgáltatásokat nyújt a hajléktalan emberek számára. A különböző szervezetek jellemzően egymással együttműködve végzik munkájukat, amennyiben azt az ügyfél érdeke vagy a területi ellátottság igényli. A szervezetek munkatársai különböző regionális fórumokon, szakmai műhelyeken havi rendszerességgel találkoznak az azonos szakterületen dolgozó kollegáikkal, így a tapasztalatok és ismeretek cseréje folyamatos. 2011-ben a főváros minden kerületében működik utcai gondozó szolgálat, ám a jogszabályi keretek változása miatt jelenleg nincs ismeretünk arról, hogy 2012. január 1. után mely szervezetek és hány utcai szociális munkával mely területeken látnak el feladatot. Pályázatunkban így a jelenlegi helyzet tekintjük alapnak.

Budapesten 2011. februárjában az utcai gondozó szolgálatok legalább 1150 közterületen élő hajléktalan emberrel tartották a kapcsolatot¹ - a fedél nélküliek tényleges száma ennél valószínűleg magasabb (részben a rejtőzködő életmód, részben az adatgyűjtés időbeli behatároltsága² miatt). Valószínűleg lényegesebben magasabb ez a szám akkor, ha nem egy adott pillanatban vesszük a fedél nélkülieket számba, hanem azt számoljuk meg, hogy az egész év alatt hány ember kényszerül közterületen éjszakázni hosszabb vagy rövidebb ideig.

¹ A 2011. február 3-i felmérés adatai alapján.

² Az utcai gondozó szolgálatok a szokásos munkavégzésük mellett egy hét alatt ennyi emberrel vették fel a kapcsolatot illetve az adatlapot.

A BMSZKI jelenleg Közép-Európa legnagyobb hajléktalanellátó szervezete, mely 21 telephelyen nyújt szociális ellátást hajléktalan emberek számára: 10 átmeneti szállást működtet, összesen **1304 állandó és 60 időszakos férőhellyel**, 3 éjjeli menedékhelyet **390 állandó** és további **266 időszakos férőhellyel**, 5 nappali melegedőt **590 „férőhellyel”**, 3 utcai gondozó szolgálatot és 3 családok átmeneti otthonát **94 férőhellyel**. 2010. évben nappali melegedőink átlagos forgalma megközelítette a **napi 1100 főt**. Intézményeinkben éves szinten mintegy **750 közterületen élő emberrel kerülünk kapcsolatba**.

Ezen kívül a BMSZKI rendelkezik egészségügyi részlegekkel (fekvőbeteg ellátás, járóbeteg ellátás: házi orvosok, ambulancia, 24h ügyelet, mozgó orvosi szolgálat, szakorvosi rendelések, stb.), valamint többek között ellátja a közép-magyarországi regionális hajléktalan-ellátási módszertani feladatait, képzéseket, továbbképzéseket, külföldi tanulmányutakat szervez, szakkönyveket ad ki és terjeszt, stb.

A BMSZKI intézményeiben 230 fő szociális munkás és szociális asszisztens dolgozik.

A „Nyitás az utcára” Program beépül a BMSZKI már kialakított munkarendjébe, egyes pontokon azt továbbfejlesztve.

- A BMSZKI-ban mára már kialakult az esetfelelősi szociális munka rendszere és az ezt támogató team-munka rendszere.
- A BMSZKI-ban 2005-2008 között végrehajtott, „Munkaerő-piaci reintegráció a hajléktalanellátásban” c. EQUAL pályázati program keretében (mely során 133 fő munkaszerződéssel elhelyezkedett, 132 fő OKJ szakképesítést szerzett, továbbá 30 fő előrébb lépett félbehagyott iskolai tanulmányaiban) megerősödött a hatékonyabb munkamegosztást elősegítő az ún. referensi hálózat rendszere (foglalkoztatási, lakhatási, addiktológiai, szociális otthoni referensek az egyes intézményekben, hálózatba szervezve), létrejött és fenntarthatóan működik az ezeket összefogó ún. Szociális Információs Központ („SZIK Iroda”), valamint az Álláskereső Iroda (képzési tanácsadó/szervező szolgálattal).³
- A BMSZKI-ban az elmúlt években - az Összefogás Közalapítvány finanszírozásával - végrehajtott „Beilleszkedési támogatási”, támogatott lakhatási programjának

³ Lásd erről részletesebben: <http://bmszki.hu/file/equal2/zarotan/zarotan/eredmenyek.pdf> és <http://www.bmszki.hu/szik>, illetve: <https://webgate.ec.europa.eu/equal/jsp/dpComplete.jsp?cip=HU&national=32>

keretében kialakult a hajléktalan-ellátást hosszabb, vagy rövidebb ideje igénybe vevők „kiléptetését/visszailleszkedését” segítő eljárások munkamódszere, rendszere.⁴

Ezek a mára kialakult munkaformák szervezeti átalakulással, a szociális segítők képzésével, képességfejlesztésével, munkaszervezéssel, az információs és dokumentációs rendszer átalakításával jártak.⁵ Külön-külön e programok több száz hajléktalan ember helyzetének a javulásához járultak eddig hozzá.

- Jelen program közvetlen előzménye a BMSZKI-ban 2006-óta zajló azonos című – „Nyitás az utcára” – program, melynek már akkor, 5-6 éve egyik közvetlen célja a közterületen élő hajléktalan személyek elérése és intézményes támogatásának erősítése volt. A program szerint ennek érdekében a BMSZKI működésének rugalmas átalakítására volt szükség, hogy egyfelől az utcáról minél több hajléktalan személy tudjon intézményekbe jutni és megfelelő szolgáltatásokat kapni, másfelől a már intézményekben élő egykori fedél nélküli emberek visszaesését megakadályozzuk.

A programon belüli befogadó szálláshelyek működése számos változást hozott a hajléktalan ellátás működésében:

1. Jelentős szemléletbeli változás történt

- a szociális munkások szintjén: Tudati küszöbtelenítés az esetükben is megtörtént, a keretek megváltoztatásával toleránsabbak lettek az utcán élők problémáira,
- közterületen élő hajléktalan emberek: Minőségi szolgáltatásokat kaphatnak alacsony elvárásokkal - az első lépés megtétele alacsony küszöböt támasztott.

2. Az intézményrendszer bekerülési feltételei megváltoztak, rugalmasabbak lettek

- a BMSZKI szállásainak küszöbtelenítése az átmeneti szállások és éjjeli menedékhelyek esetében is részlegesen megtörtént,
- külön kvóták születtek az utcán élők számára,
- akik könnyített feltételekkel jutottak be a szállásokra.

3. A bennmaradás érdekében

- a közterületről érkezettekkel intenzívebb szociális munka folyt (kiegészítő pályázati finanszírozás segítségével),
- a célok elérésére a szokásosnál hosszabb időt hagytunk,

⁴ Lásd erről részletesebben: <http://www.bmszki.hu/kivezetoutak>

⁵ Lásd erről részletesebben: <http://www.bmszki.hu/doksi>

- ügyfeleink könnyített, teljesíthető feltételekkel találkozhattak.

4. Erősödött az együttműködés az ágazatok között

- a különböző fenntartóhoz tartozó utcai szolgálatok jó minőségű, alacsony küszöbű szállásnyújtó szolgáltatásokat tudnak felajánlani,
- olyan ágazatközi és ágazaton belüli munkakapcsolatok alakultak ki, amelynek a szállások és az ügyfelek is nyertesei.

A programok működését havonta operatív megbeszélés kísérte, ahol a résztvevő intézmények megosztották egymással a tapasztalataikat, és közösen kerestek választ a felmerülő problémákra. A megvalósítás során kiemelt figyelemben részesült a társintézményekkel való kapcsolattartás. A fedél nélkül élő emberek számára nyújtott újszerű szolgáltatási modell gyakorlatába az utóbbi évben igyekeztünk bevonni a budapesti ellátó rendszer utcai terepmunkát végző intézményeit is, hiszen előkészítő és utógondozói munkájuk nélkül programunk nem lehetne sikeres. Az utcai gondozó szolgálatokkal napi kapcsolatban voltak kollégáink, akik havonként részt vettek koordinációs team-eken. A megbeszélések résztvevői szerint a program során felgyülemlett tapasztalatok, jó gyakorlatok, ismeretek és megoldási modellek eredményesebbé, hatékonyabbá tehetik az utcán élő hajléktalan emberekkel végzett szociális munkát.

Mit tudunk a célcsoportról?

A hajléktalan emberek **társadalmi leszakadásának okai** között az említések sorrendje szerint az alábbi okok szerepelnek:

- a családi kapcsolatok megromlásán (43,6%)
- válás (13,4%)
- pénzügyi nehézségek (a megkérdezettek 10%-a válaszolta azt, hogy nem tudta tovább fizetni a lakás bérleti díját, további 4.8%-ot pedig – valószínűleg hasonló okok miatt – kilakoltattak)
- intézményből való kibocsátás (3,8%-ban állami gondozásból, 3.6% börtönből, további 1.5% pedig kórházból vagy szociális otthonból való távozás után vált hajléktalanná).⁶

⁶ A fenti, valamint az iskolázottsággal és munkaerő-piaci helyzettel kapcsolatos adatok a 2010-es február 3-i felmérésből származnak, amely 8019 vidéki és fővárosi, hajléktalan-szállón és közterületen élő hajléktalan ember kérdőíves vizsgálatát jelentette.

Iskolai végzettség tekintetében elmondható, hogy a hajléktalan férfiak 7.3%, míg a hajléktalan nők 15,7%-a (!) nem végezte el az általános iskolát, míg további 33.4% (férfiak) illetve 44% (nők) esetében a nyolc általános a legmagasabb iskolai végzettség. A hajléktalan férfiak 43.9%-a, míg a nők 23.6%-a szakmunkás végzettségű; és 12.5% továbbá 13.9% az érettségivel rendelkezők aránya.

A fővárosban élő hajléktalan emberek **munkaerő-piaci helyzete** a gazdasági válság óta romlik. Bár a hajléktalan emberek 29%-ának 2010. januárjában is a munka jelentette a legfőbb bevételi forrást, ez általában nem bejelentett, és gyakran nem is rendszeres munkát jelentett. További 22%-uk részesült valamilyen társadalombiztosítási ellátásban, 3%-uk munkanélküli ellátásban, és 12%-uk önkormányzati segélyben. A megkérdezettek 10%-a vallotta azt, hogy kéregetésből, koldulásból, további 14% pedig gyűjtögetésből, kukázásból tartja fenn magát – ezek a kereseti források azonban 2011-ben Budapest egyes kerületeiben szabálysértési eljárást vonnak maguk után. A hajléktalan emberek 46%-ának van valamilyen, a munkavállalást korlátozó betegsége.

A BMSZKI 2005 óta pályázati forrásból tudja biztosítani **önálló lakhatásba** költöző hajléktalan emberek legfeljebb egy éves támogatását – az anyagi támogatás mellett utógondozói szociális munkát biztosítva. Bár a programba közterületen élő hajléktalan emberek is bekerülhetnek, a gyakorlatban eddig elsősorban a más huzamosabb ideje hajléktalanszállón élők éltek a lehetőséggel. Évente átlagosan 100-120 hajléktalan ember költözik a támogatással önálló lakhatásba, az alábbiak szerint:

- Önálló, piaci lakás vagy szoba bérlete (62%)
- Szobabérlők Háza (22%)
- Fővárosi vagy kerületi önkormányzati piaci vagy szociális alapú bérlakás (16%)

Az adatokból látható, hogy a szűkös önkormányzati bérlakás szektor ellenében a hajléktalan emberek jellemzően az alacsonyabb biztonságot jelentő, kevésbé szabályozott szabad lakáspiacon bérelnek lakást, esetleg szobát, a főváros, de akár az agglomerációs településeken szétszórva. A régióban nagy a választék a (lakástámogatással megerősített) megfizethető bérlakásokból. A Szobabérlők Háza olyan alacsony költségű, tartós lakhatást kínál, ahol a bérlő egy-vagy kétágyas szobát bérel, a vizesblokkot és a konyhát viszont a lakók folyosónként közösen használják. Az önkormányzati lakások bérleti joga pályázati rendszerben nyerhető el, olykor a lakás felújítási költségeinek vállalása mellett.

A lakhatási támogatást munkásszállóra költöző hajléktalan emberek is igénybe vehetik: fővárosi hajléktalanellátó szervezetek közötti feladatmegosztás értelmében ezt a támogatásokat a Menhely Alapítvány nyújtja.

2. Bevonandó célcsoport

Elsődleges célcsoport

A BMSZKI Nyitás az utcára pályázati programjának célcsoportját teljes egészében a Budapest területén utcán, közterületen vagy lakás céljára nem szolgáló épületben élő/tartózkodó nagykorú hajléktalan emberek alkotják, akik már legalább 30 napja szerepelnek valamely utcai gondozó szolgálat, vagy, amennyiben az adott területen nem működik ilyen, valamely egyéb, szociális ellátást nyújtó szervezet nyilvántartásában.

A pályázati programba bevontak között legalább 30%-ban lesznek olyanok, akik több, mint 12 hónapja szerepelnek a fenti szervezetek nyilvántartásában.

A további bevontak között is elsősorban a közterületről (elsődleges célcsoportból) érkezőkre számítunk – esetükben elképzelhető, hogy minimum 30 napja, de nem több, mint egy éve élnek közterületen.

Másodlagos célcsoport tagjai lehetnek azok a már legalább 30 napja folyamatosan a BMSZKI hajléktalan-ellátó intézményeiben élő, a projektbe történő bevonásuk időpontjában 18. életévüket betöltött hajléktalan személyek, akik az utcán élők intézményi elhelyezése érdekében a projekt támogatásával képesek az intézményen kívüli önálló életvitelre.

Másodlagos célcsoport tagokat *csak abban az esetben* tervezünk a projektbe vonni, amennyiben a projekt megvalósítás időszakára (2013-2014) olyan mértékben csökken a közterületen élők száma, hogy a vállalt indikátorok a másodlagos célcsoport bevonása nélkül nem lennének megvalósíthatóak.

A BMSZKI fenntartásában működő utcai gondozó szolgálatok és nappali melegedők mintegy 750 közterületen élővel vannak évről évre kapcsolatban⁷. Bár a pályázati programba nem csak a BMSZKI, hanem bármely, a fővárosi területén működő utcai gondozó szolgálat ajánlásával bekerülhetnek az elsődleges célcsoport tagjai, a célcsoport demográfiai mutatóinak

⁷ A BMSZKI utcai gondozó szolgálatainak ellátási területe Budapest VI. és XIII. kerülete, továbbá a Margitsziget és a Városliget. Nappali melegedőink az alábbi kerületekben találhatóak: VIII, IX, X, XIII.

bemutatásakor mégis a saját ügyfélkörünkről nyert adatokra szorítkozunk (melyek más kerületek közterületen élő célcsoportjaihoz hasonlóak)⁸.

A célcsoport demográfiai jellemzői

Az elsődleges célcsoport tagjai között a legnagyobb többségben a középkorúak vannak: ügyfeleink 33%-a 51 és 60, további 30% pedig 41-50 év közötti. A közterületen élő emberek 10%-a 60 év feletti, és csupán 2%-uk nem töltötte be még a 25 évet.

A közterületen élő ügyfelek 85 %-a férfi, 15%-a nő. A nők általában párjukkal (39%), kisebb csoportokkal (24%) élnek, míg a fedél nélkül élő férfiak többsége (64%) egyedül él.

A közterületen élők többségének vagy csak általános iskolai végzettsége (37%) vagy szakmunkás bizonyítványa van (szintén 37%) – ugyanakkor a 40 év fölöttiek esetében ezen szakmák egy része elavult, nem piacképes. Több mint 5%-ra tehető azok aránya, akik nem végeztek el a nyolc általánost sem – arányuk különösen a nők (20%!), és a 30 év alatti férfinépesség körében magas. (A nők között lényegesen magasabb az általános iskolát végzettek, és alacsonyabb a szakmával rendelkezők aránya.)

Bár a közterületen élők 9%-a rendszeresen végez munkát, általában olyan alacsony presztízsű és alacsony jövedelmet biztosító munkák ezek, melyek nem teszik lehetővé az önálló életvitelt. Az ügyfelek mintegy 9%-nak semmilyen jövedelme nincs, és 10%-ra tehető azok aránya, akik valamilyen segélyt vagy társadalombiztosítási ellátást (nyugdíjat, rokkantnyugdíjat) kapnak.

A közterületen élő ügyfelek egyéb mutatói (munkaerő-piaci és társadalmi integráció lehetősége, a motivációs tényezők és elvárások, az együttműködési készség, érdekérvényesítő készség, kiegészítő és egyéb/szolgáltatásokra való igény, illetve a kielégített és kielégítetlen szükségletek) nagy mértékben eltérnek egymástól attól függően, hogy az adott ügyfél hol tölti az éjszakáit, illetve hogy bejár-e rendszeresen valamilyen nappali vagy egészségügyi ellátást nyújtó intézménybe.

Ügyfeleinkről lakó- (alvó)hely szerinti csoportosításban az alábbi megállapításokat tehetjük:

- Az **aluljárókban** életvitelszerűen tartózkodó ügyfelek nagy része tartósan, több év óta

⁸ Ezek az adatok részben eltérnek a „február 3-i” felmérés eredményeitől, melyek a vidéki városokban és Budapesten élők adatait egyaránt tartalmazzák. Úgy tűnik, hogy bizonyos szempontból (pl. a hajléktalan nők iskolázottsági mutatói) a fővárosban rosszabb a helyzet, mint vidéken.

él alvóhelyén, és erősen ragaszkodik a mikrokörnyezetéhez. Legtöbbjük állandó tartózkodásra rendezkedett be. Őket a legnehezebb motiválni, kimotoztatni megszokott környezetükből, életmódjukból, hiszen az aluljárók adta lehetőségek biztosítják megélhetésüket. A nagyobb aluljárórendszerek általában központi helyeken fekszenek, így ügyfeleink rengeteg emberrel találkoznak napról napra. Minél nagyobb az átmenő forgalom, annál több az esélyük, hogy biztosítsák maguk számára a megélhetésüket. A látszólagos mostoha körülmények ellenére is rendkívül fontos érték a személyes függetlenségük és a szabadságuk.

Itt élő ügyfeleink nagy része már elfogadta ezt az életvitelt, beletörődtek a sorsukba. A korábbi „aluljáró-takarítási” akciók tapasztalatai szerint néhány ember ugyan kényszer hatására elfogadta a felajánlott szálló-lehetőséget, de azt is csak abban az esetben, ha az adott szálláshely az aluljáróhoz közel esett. Ügyfeleink többsége kukázásból, guberálásból, kéregetésből, „parkolozásból” tartja fent magát. Elmondható, hogy rossz szociális körülmények között élnek, az évek folyamán fizikai, egészségi és mentális állapotuk egyre romló tendenciát mutat. Nagy részük szenvedélybeteg. Az évek múlásával az alkoholfüggőség és életmódjuk következményeitől egyre rosszabb fizikális és mentális állapotba kerülnek. Ennek a csoportnak az érdekérvényesítő képessége minimális, s mivel gyakran nem veszik igénybe semmilyen szociális vagy egészségügyi ellátó intézmény szolgáltatásait, alapvető szükségleteik sincsenek kielégítve.

- **Nem lakás céljára szolgáló épületekben élők:** A nagyobb parkokban (elsősorban a Városligetben és a Margitszigeten) a használaton kívüli trafóházakban, elhagyatott épületekben, nyilvános WC-kben élnek hajléktalan emberek. A városiasabb városrészekben vannak olyan ügyfeleink, akik lépcsőházakban, társasházak lépcsői alatt, pincében éjszakáznak. Jellemzően a lakóközösség segíti őket, gyakran kapnak meleg ételt, ruhát – ellenkező esetben gyakran kénytelenek változtatni lakhelyüket.
- **Ténylegesen közterületen** élő ügyfeleink a kevésbé lakott területeken (pl. a Városligetben, a Margitszigeten, vagy a Dunaparton) általában sátrakban, bokros, dús növényzetben bővelkedő területen élnek. Ők általában jobban felszereltek, és jellemzőbben csoportokban, párkapcsolatban élnek, mint a sűrűn lakott területeken padokon, „beugrókban”, árkádok alatt, kapualjakban mindössze néhány táskával és takaróval felszerelt társaik. Az erdős, parkos területen élők jellemzően sátrakban éjszakáznak, szabad tűzön főznek, a Dunában fürödnek. Ezek az emberek a téli hidegebb idő beálltával eddigi tapasztalataink alapján szívesen fogadják mind az

önálló támogatott lakhatást, mind az olyan szállásnyújtó intézményi elhelyezést, ahol társaikkal, családtagjaikkal együtt élhetnek. A ténylegesen az *utcán éjszakázó* ügyfelek általában rosszabb egészségügyi állapotban vannak: közöttük sűrűbben előfordulnak bőrgyógyászati megbetegedések (sebek, fekélyek), gyakran szenvednek élősködőktől (haj- és ruhatetű, rüh). Azok a hajléktalan emberek, akik nem vesznek igénybe semmilyen intézményi ellátási formát (és az utcán élők jelentős része ilyen), elhanyagolják az egészségüket (is) és általában akkor hajlandóak orvoshoz menni, ha már nagyon rosszul vannak. Gyakran az orvosnál derül ki, hogy valamilyen krónikus betegséggel küzdenek, amely esetleg időben kezelve megelőzhető lett volna. Ügyfeleink többsége tüdőszűrésre sem jár évek óta. A téli időszakban körükben minden más csoportnál fokozottabb a kihülés, fagyási sérülés veszélye.

Általánosságban elmondható, hogy az aluljárókban és a közterületen, utcán főleg az idősebb, betegebb emberek élnek, míg a nem lakás céljára szolgáló helységeket, és a parkok, ritkábban lakott területek sátras, kunyhós lehetőségeit elsősorban a középkorúak és a fiatalabbak használják ki. Az idősebb korosztály egészségügyi állapota a legrosszabb. Esetükben a szokásos, a közterületi léttel összefüggő betegségeken túl az idős korhoz kapcsolódó krónikus mentális és fizikai betegségek is jelentkeznek. A fiatal, aktív korosztálynál inkább a különféle szenvedélybetegségek, az aluliskolázottság, a „gyökértelenség”, a társadalomból való kirekesztettség érzését látjuk a legnagyobb problémának.

3. A célcsoport elérésének terve

A célcsoport elérésében azokkal a szervezetekkel kívánunk együttműködni, akik a projekt megvalósítás ideje alatt utcai gondozó szolgálatot működtetnek⁹, illetve azokat a szociális ellátó intézményeket (elsősorban nappali melegedőket), akik rendszeresen kapcsolatba kerülnek tartósan közterületen élő célcsoporttagokkal. Bár a pályázati vállalások valószínűleg a BMSZKI saját intézményrendszerével is teljesíthetőek lennének¹⁰, a közterületen élő

⁹ Mivel az utcai gondozó szolgálatok működési és finanszírozási rendje 2012. január 1-vel átalakul, és e pályázat írásakor még nem tudható, hogy mely szervezetek mely területeken végeznek utcai szociális munkát 2013-2014 folyamán, az együttműködő partnereket jelenleg nem tudjuk megnevezni.

¹⁰ A BMSZKI utcai gondozó szolgálatait, valamint négy fővárosi kerületben működő öt nappali melegedője évente 750 közterületen élő emberrel találkozik.

emberek hatékonyabb, teljes-körű ellátása érdekében más ellátók (civil, egyházi és önkormányzati partnerek) bevonását is tervezzük.

A projektbe kerülés alapvetően utcai szociális munkás ajánlásával történik – így a célcsoport elérése érdekében elsősorban az őket ismerő szakembereket keressük meg. A projekt indításakor tájékoztató alkalmat szervezünk, ahol a közép-magyarországi régióban közterületen élő célcsoporttagokkal kapcsolatba kerülő (elsősorban utcai gondozó szolgálatot és nappali melegedőt működtető) szervezetek munkatársait tájékoztatjuk a projekt szakmai programjáról, szolgáltatásairól, kereteiről. A személyes tájékoztató alkalmon túl a legfontosabb információk alapján írásos anyagot is készítünk, melyet az érintett szervezetek munkatársainak elektronikusan és papír alapon is megküldünk. A tájékoztató anyagok a BMSZKI honlapján (www.bmszki.hu) is elérhetőek lesznek.

A nehezen motiválható, bevonható célcsoport tagok bevonását egy mozgó pszichiátriai szolgálat (egy fő pszichiátriai ápoló vagy hasonló végzettségű, 1 fő pszichiáter) is biztosítja, aki az utcai szociális munkások és a közterületen élő embert ismerő hajléktalan ellátó intézmények kérésére akár közterületen is felkeresik a hajléktalan embert. Ezen túl a célcsoport bevonását a szakszerű utcai szociális munkások, illetve a vonzó szolgáltatási paletta által kívánjuk elérni. A befogadó szálláshelyet működtető intézmények, illetve azok az átmeneti szállók, akik vállalják, hogy alacsonyabb feltételekkel fogadják a közterületről érkezőket, nyitott szolgáltatásaikkal azokat a közterületen élőket is várják, akik még nem döntöttek a beköltözés mellett.

A nehezen motiválható, bevonható célcsoport tagok megtartása érdekében a szállásnyújtó intézmények a szokásos feltételeket csak fokozatosan kérik számon, hosszabb adaptálódási időt hagyva, az egyéni szükségleteknek és készségeknek, képességeknek megfelelően. Az ügyfelek programban tartását, az egyéni fejlesztési terv sikeres megvalósítását az intenzív, egyénre szabott esetfelelősi szociális munka által próbáljuk megvalósítani.

A kommunikációs tevékenységgel kapcsolatos visszacsatolás, értékelés érdekében a programba jelentkező célcsoporttagoktól a FET munkatársai megkérdezik, hogy honnan hallottak a projektről, az igénybevehető szolgáltatásokról.

Az egyéni fejlesztési terv részeként a bevont célcsoporttagok is visszajelzést adnak a segítő munkájáról valamint arról, hogy mennyire elégedettek az igénybe vett szolgáltatásokkal.

Az egyéni fejlesztési terv zárásakor a szociális munkás és az ügyfél közösen értékeli a teljes folyamatot.

A BMSZKI intézményeiben kihelyezett üzenő dobozokba várjuk az ügyfelek különböző szolgáltatásokkal kapcsolatos észrevételeit, javaslatait.

4. Szolgáltatási terv

A projekt célja a fővárosban életvitelszerűen közterületen (aluljárókban, kapualjakban, lépcsőházakban, sátrakban, kalyibákban, stb.) tartózkodó hajléktalan emberek társadalmi integrációjának elősegítése komplex támogató szolgáltatások által.

A BMSZKI utcai gondozó szolgálata, a BMSZKI nappali melegedői, illetve a társszervezetek intézményei által a BMSZKI Felvételt Előkészítő Teamjéhez (a továbbiakban: FET) irányított közterületen élő hajléktalan emberek kerülhetnek be a programba. A FET a BMSZKI központi ügyfélszolgálati épületében található, két munkatárssal üzemel.

A FET felméri, hogy az egyénnek milyen szükségletei vannak, milyen típusú együttműködésre vágyik, milyen céljai vannak. A FET dönt az ügyfél bevonásáról, valamint arról, hogy készségeinek és szükségleteinek melyik szálló vagy milyen típusú lakhatás nyújtja a legmegfelelőbb elhelyezést, és előkészíti az egyéni fejlesztési tervet, mely tartalmazza a fejlesztendő területet és a vállalásokat. Az egyéni fejlesztési terv az első találkozásakor még nem biztos, hogy teljes körűen kidolgozásra kerül: kezdetben elég az is, ha a közterületről érkező hajléktalan ember egy célt meg tud nevezni. Az egyéni fejlesztési terv az intenzív szociális munka célkitűzése szerint folyamatosan bővíthet, s indokolt esetben, a szakmai team döntése alapján módosítható.

Egyéni fejlesztési tervben az alábbi fejleszthető területek szerepelhetnek:

A foglalkoztathatóság előkészítése:

1. Kompetencia fejlesztő munkában való részvétel
2. Szervedélybetegség leküzdése
3. pszichés betegség leküzdése
4. önálló életvitel kialakítása

A foglalkoztatás erősítése:

5. Képzés
6. Aktív-munkaerő piaci programban való részvétel elősegítése
7. Álláskeresési tanácsadás
8. Foglalkoztatás

Lakhatás:

9. Befogadó szolgáltatások
10. Átmeneti vagy tartós intézményi elhelyezés
11. Önálló lakhatás

A fejlesztendő területek az alábbi konkrét tevékenységeket, támogatást takarják.

A foglalkoztathatóság előkészítése:

1. Kompetencia fejlesztő munkában való részvétel

A programba bekerülő minden egyes célcsoporttaggal a bevonáskor egyéni fejlesztési terv készül, amely tartalmazza az egyéni esetfelelős nevét. Az egyéni esetkezelő szociális munkás végzi az egyéni kompetenciafejlesztő foglalkozásokat, illetve tájékoztatja a célcsoporttagot a csoportos fejlesztések lehetőségéről, időpontjáról, helyszínéről.

A kompetencia olyan felkészültség, amely alkalmassá tesz arra, hogy különböző helyzetekben hatékonyan cselekedjünk. A kompetencia ismeretek, általános és specifikus képességek, készségek, motívumok és attitűdök együttese. A kompetencia fejlesztés célja az önálló életvitel előkészítése, a társadalmi integráció elősegítése. Többek között az alábbi kompetenciák fejlesztését, illetve kompetenciafejlesztő csoportos tevékenységeket tervezzük:

- Beilleszkedést segítő csoportfoglalkozás
- Kommunikációs készségfejlesztés, a probléma megoldás és konfliktuskezelés kompetenciáinak fejlesztése (Józan babák play-back színház segítségével, lásd www.jozanbabakplayback.blogspot.com)
- Kreativitás-fejlesztés (pl. kézműves foglalkozás)
- Probléma megoldásra és konfliktuskezelésre szolgáló csoportfoglalkozás
- Fizikális és mentális egészség fenntartása
- Számítástechnikai kompetenciák fejlesztése
- Társas kompetenciák fejlesztése szervezett, csoportos szabadidős illetve kulturális programok által (pl. kirándulás, bográcslás, színház- és kiállítás látogatás, stb.)
- Tanulási kompetenciák fejlesztése (pl. korrepetálás, a tanulás technikájának fejlesztése)

2. Szenvedélybetegség leküzdése

Azon ügyfelek számára, akik valamilyen szenvedélybetegséggel küzdenek, és ezen szeretnék segíteni, csoportos vagy egyéni terápiás lehetőséget teszünk elérhetővé.

Ennek egyik lehetősége az, ha a célcsoporttag bekapcsolódik valamilyen önsegítő csoport (pl. Anonim Alkoholisták vagy NA csoport) foglalkozásaiba, vagy a kimondottan hajléktalan embereknek szervezett rehabilitációs csoportba. A program pszichiátere egyéni terápiát biztosít azoknak, akik vállalják a rendszeres kapcsolattartást.

3. Pszichés betegség leküzdése

Azon ügyfelek számára, akik valamilyen pszichés betegséggel küzdenek, és ezen szeretnék segíteni, csoportos vagy egyéni terápiás lehetőséget teszünk elérhetővé.

Ennek egyik lehetősége az, ha a célcsoporttag bekapcsolódik valamilyen önsegítő csoport foglalkozásaiba, vagy a kimondottan hajléktalan embereknek szervezett rehabilitációs csoportba. A program pszichiátere egyéni terápiát biztosít azoknak, akik vállalják a rendszeres kapcsolattartást.

4. Önálló életvitel kialakítása

Az önálló lakhatásba költöző célcsoporttagok egyéni fejlesztési terve kiterjed az önálló életvitel kialakításának megerősítésére, az ebben való gyakorlati segítségnyújtásra (pl. háztartásvezetési ismeretek, együttélési szabályok, gazdálkodási kérdések, illetve akár konkrét takarítási, mosási, háztartási gépek használatával kapcsolatos ismeretek átadása).

A foglalkoztatás erősítése:

5. Képzés

A hajléktalan emberek foglalkoztatási és társadalmi integrációs esélyeinek elősegítése érdekében lehetővé tesszük, hogy a célcsoporttagok

- eljussanak a képességeiknek és érdeklődési körüknek leginkább megfelelő OKJ-s képzéshez, illetve azt elvégezzék (részben a Munkaügyi Központ által támogatott, részben a pályázati programból finanszírozott formában). Az egyéni igényeket mérlegelve elsősorban olyan OKJ-s képzéseket támogatunk képzési támogatással, utazási támogatással és egyéni mentorálással megerősítve, melyek 3-5 hónap alatt elvégezhetőek (pl. a takarító, gépi takarító, parkgondozó, könnyűgépkészítő, burkoló, stb) – ennyi idő alatt az ügyfél motivációja is valószínűbben fenntartható.
- folytassák félbehagyott általános vagy-középfokú tanulmányaikat. A tanulmányok ideje alatt egyéni mentorálásban részesülnek, továbbá az oktatási napokra a pályázati

program biztosítja az étkezést, utazási támogatást, a vizsgák díjának és a tankönyvek árának kiegyenlítését.

A képzések sikeres elvégzése érdekében a képzéssel egyidejűleg egyéni korrepetálást tartunk.

6. Aktív-munkaerő piaci programban való részvétel elősegítése

A BMSZKI két, hajléktalan emberek számára létrehozott álláskereső irodáján keresztül folyamatosan kapcsolatban van az álláskereső hajléktalan emberekkel, az Állami Foglalkoztatási Szolgálat Közép-Magyarországi Regionális Munkaügyi Központjának Haller utcai, kimondottan a hajléktalan emberek foglalkoztatását elősegítő kirendeltségével, továbbá egyes munkáltatók, kis-és középvállalatok közvetlenül is megkeresik az irodát munkaerő igényüket jelezve. A pályázati programba bevont célcsoporttagokat igyekszünk a képességeiknek és készségeiknek legmegfelelőbb aktív munka-erőpiaci program felé orientálni.

7. Álláskeresési tanácsadás

A BMSZKI két, hajléktalan emberek számára létrehozott álláskereső irodájában, valamint egyes szállásnyújtó intézményeinkben egyéni és csoportos álláskeresési tanácsadást működtetünk. Az álláskeresési tanácsadás az alábbi szolgáltatásokat tartalmazza:

- internetes és újsághirdetés alapú álláskeresés
- önéletrajz írás elsajátítása
- munkahelyi felvételi beszélgetés begyakorlása
- az ügyfelek számára térítésmentes telefonálási lehetőség biztosítása
- munkavállaláshoz szükséges iratok (pl. erkölcsi bizonyítvány, iskolai bizonyítvány, stb.) térítésmentes beszerzése

8. Foglalkoztatás

A célcsoporttagok sikeres munka-erőpiaci elhelyezkedése érdekében a pályázati programot a BMSZKI Kft.-vel konzorciumi partnerségben valósítjuk meg. A BMSZKI Kft. a korábbi években is egyre növekvő mértékben alkalmazott hajléktalan vagy volt hajléktalan munkavállalókat. 2011 folyamán nagy sikerrel bonyolított egy kandeláber festő programot, melyben a 23 programba vont hajléktalan ember közül 18 fő a másfél hónapos megbízás végéig kitartott. A BMSZKI Kft. konzorciumi partnerként 10 fő támogatott foglalkoztatását vállalja négy hónapon át, majd támogatás nélküli továbbfoglalkoztatásukat további négy

hónapig. Ezen túl a BMSZKI két, hajléktalan emberek számára létrehozott álláskereső irodája is közreműködik abban, hogy a célcsoporttagok a nyílt munka-erőpiacon foglalkoztatásba kerüljenek.

Azok számára, akik nem állnak készen a rendszeres foglalkoztatásra, lehetővé tesszük az *önkéntes munkavégzést*. Az önkéntes munka során az egyén elfelejtett, berozsdásodott készségeket eleveníthet fel, új készségeket, képességeket sajátíthat el, és eközben társas közegben mozogva a kommunikációs és együttműködési készségek is fejlődhetnek. Az egyes intézmények az ügyfelek igényének és a helyi adottságoknak megfelelő önkéntes munkavégző programokat szerveznek, mint például kertészkedés, a lakókörnyezet szépítése (festés, mázolás, dekoráció), a lakókörnyezet tisztántartása, stb.

Lakhatás:

9. Befogadó szolgáltatások

A BMSZKI alábbi éjjeli menedékhelyein vállaljuk olyan befogadó szálláshelyek kialakítását, melyek adaptáltak a közterületről érkezők sajátos igényeihez, elvárásaihoz.

- Dózsa György úti női éjjeli menedékhely
- Előd utcai éjjeli menedékhely
- Könyves éjjeli menedékhely

A pályázati kiírás értelmében a befogadó szálláshelyek az alábbi feltételekkel működnek:

- Biztosítják a személyes minimális életteret – akár kisebb létszámú szobákkal, akár az ágyak elválasztható elemekkel történő elválasztása által
- Biztosítják a nappali benntartózkodást
- Amennyiben az elhelyezés ezt lehetővé teszi, biztosítják a koedukált elhelyezést (Könyves éjjeli menedékhely)
- Szabad férőhely esetén biztosítják több személy együttes elhelyezését
- Csoportok elhelyezése esetén biztosítják a közösségi szociális munkát
- Zárható szekrényekkel lehetővé teszik a saját személyes tárgyak, csomagok behozatalát és biztonságos tárolását
- Az egyéni fejlesztési terv időszaka alatt esetkezelő szociális munkát biztosítanak (mely a bekerülés első hónapjában minimum heti 10 óra/fő)
- A szükséges ideig biztosítják a napi élelmezést

A bekerüléshez/bejutáshoz nem szükséges ÁNTSZ fertőtlenítő igazolás és TBC igazolás.

Az éjjeli menedékhelyek használata térítésmentes.

Amennyiben evvel másokat nem zavar, a szolgáltatás ittasan is igénybevehető, továbbá korlátozott mennyiségben ital is bevihető.

10. Átmeneti vagy tartós intézményi elhelyezés

A BMSZKI alábbi átmeneti szállásai vállalják, hogy a Nyitás az utcára program keretében alacsonyabb küszöbvel, a szokásos feltételrendszer fokozatos elérésével fogadják a közterületről érkezőket:

- Dózsa György úti átmeneti szálló – a szálló a fővárosban egyedülálló módon zömében egy- illetve kétágyas elhelyezést biztosít, így ideális szálláslehetőség alkalmazkodási nehézségekkel küzdő, a többágyas szobát nem vállaló egyének (férfiak és nők) illetve párok számára.
- Alföldi utcai átmeneti szállás – a szálló földszintjén kialakított akadálymentesített rész lehetővé teszi mozgássérült célcsoporttagok (férfiak) fogadását is.
- Külső Mester utcai átmeneti szállás – a szálló négyágyas szobáiban elsősorban a képzésbe járó, munkavállaló vagy ilyen célokkal rendelkező férfi ügyfeleket tudjuk elhelyezni.
- Táblás utcai speciális átmeneti szállás – a szállón lehetőség van párok, kétfős családok (testvérek, szülő felnőtt gyermekével, stb) külön, kétágyas szobában történő elhelyezésére.
- Kőrakáspark - a szállón lehetőség van párok, kétfős családok (testvérek, szülő felnőtt gyermekével, stb.) külön, kétágyas szobában történő elhelyezésére
- Kálvária utcai átmeneti szállás - a szálló földszintjén kialakított akadálymentesített rész lehetővé teszi mozgássérült célcsoporttagok (férfiak és nők) fogadását is. A szállón továbbá egészségügyi ellátás is igénybevehető, így itt tudjuk a rossz egészségügyi állapotú, fokozott odafigyelésre szoruló ügyfeleket ellátni.
- Bánya utcai átmeneti szállás – a szálló azokat az idősebb férfiakat fogadja a várakozás idejére, akiknek a szociális otthoni elhelyezése folyamatban van.

- Vaspálya utcai átmeneti szállás – a szálló azokat a leszokni vágyó szenvedélybeteg férfiakat és nőket fogadja, akik vállalják az absztinenciát és az ezzel kapcsolatos egyéni illetve csoportos foglalkozásokon való részvételt.

A befogadó szálláshelyekhez hasonlóan az átmeneti szállók is biztosítanak étkezési támogatást, illetve intenzív esetfelelősi munkát (mely a bekerülés első hónapjában min. 10 óra/fő).

Amennyiben a célcsoporttagok között lesz olyan, aki idősek otthonába szeretne kerülni, és a fővárosi idősek otthonaira vonatkozó feltételeknek megfelel (elsősorban a négyórás gondozási szükségletre vonatkozó felhívás), együttműködő partnerünk, a **Fővárosi Önkormányzat Idősek Otthona, Gödöllő** erdőkertesi telephelye soron kívül, gyorsított eljárás mellett vállalja elhelyezésüket.

Amennyiben a célcsoporttagok között egyéb, tartós bennlakásos intézményben (pl. fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek vagy szenvedélybetegek otthonában) történő elhelyezés szükségessége vagy igénye merül fel, esetleg a célcsoporttag nem az erdőkertesi idősek otthonát választja, felvesszük a kapcsolatot a megfelelő intézménnyel, szervezettel.

11. Önálló lakhatás

Az önálló lakhatás olyan, nem intézményi elhelyezést jelent, ami valódi önálló életvitelt tesz lehetővé az egyén vagy együttköltöző egyének számára. Az ügyfél maga választja ki, hogy milyen típusú önálló lakhatásba szeretne kerülni, igény esetén az egyéni esetfelelős segít neki a megfelelő lakhatási forma felkutatásában, kiválasztásában.

Az önálló lakhatási támogatható formái (többek között):

- Önálló lakás-bérlet
- Szobabérlet (albérlet)
- Munkásszállói elhelyezés
- Fűthető lakókocsi bérlet

Az önálló lakhatásban élő ügyfeleket is esetfelelős szociális munkás támogatja, aki előre egyeztetett időpontban rendszeresen ellátogat a lakásba. Az esetfelelős szociális munkás mentálhigiénés beszélgetést és életvezetési tanácsadást tart, valamint gondoskodik egyéb segítő szervezetek, szakemberek bevonásáról, amennyiben ezt indokoltnak látja.

Az önálló lakhatásban élő az együttműködési megállapodás ideje alatt lakhatási támogatásban részesül, melynek összege maximum átlagosan havi nettó 40 000 Ft/hó. Amennyiben az adott célcsoporttag igényli, és az önálló lakhatás indokolttá teszi, a lakhatási támogatáson túl további, új vagy használt eszközök beszerzését is lehetővé tesszük. Alapvető bútorokat (pl. ágyat, szekrényt, asztalt, polcot, stb.) max. 30 000 Ft/fő értékben, alapvető háztartási gépeket (pl. tűzhelyet, mikrohullámú sütőt, hűtőszekrényt, mosógépet, stb.) pedig max. 50 000 Ft/lakás értékben tudunk támogatni.

A bármilyen lakhatásba (9,10,11) kerülő célcsoporttag egy, de szükség esetén több alkalommal tisztasági illetve ún. roboráló csomagot is kaphat. A tisztasági csomag tartalma többek között szappan, fogkefe, fogkrém, fésű, borotva, sampon, wc papír, papír zsebkendő, nők esetében egészségügyi betét. A roboráló csomag pedig vitamin készítményeket jelent.

A bármilyen lakhatásba kerülő célcsoporttag az egyéni fejlesztési tervével és az egyéni esetkezelő szociális munkás egyetértésével választhat a foglalkoztathatóságot előkészítő (1-4.) vagy a foglalkoztatást erősítő (5-8.) tevékenységek között.

Az egyéni fejlesztési terv zárása után a programba vont ügyfelek hat hónapon át utánkövetésben részesülnek. Az utánkövetést az egyéni esetfelelős szociális munkás végzi el.

Szektoron belüli és szektorközi együttműködések – regionális szakmai együttműködési hálózat

A pályázati programban vállaljuk, hogy regionális szakmai együttműködési hálózatot szervezünk a célcsoport társadalmi integrációjának érdekében. Az együttműködési hálózatba meghívást kapnak a régió hajléktalan emberekkel foglalkozó szervezetei, a Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjának Haller utcai kirendeltsége, továbbá egyes foglalkoztatási, képzési szervezetek, valamint munkáltatók. A regionális szakmai együttműködési hálózat tagjai vállalják, hogy a projekt megvalósítás időszaka alatt legalább háromszor (a projekt indítása után, a projekt félidejében és a projekt zárása körül) személyesen találkoznak a hajléktalan emberek társadalmi integrációjának hatékonyabb elősegítése érdekében, a személyes találkozók között pedig igény esetén kisebb körben, akár kétszemélyes egyeztetések alapján végzik munkájukat.

Kockázatok

A pályázat megvalósításának egyik legnagyobb kockázatát abban látjuk, hogy jelenleg a főváros területén szabálysértésnek minősül a közterületen való életvitelszerű tartózkodás, és 2010 telén a főváros vezetése, 2011 őszén pedig több fővárosi kerület kezdte el a jogszabály alapján a közterületen életvitelszerűen tartózkodó hajléktalan emberek hatósági elmozdítását. Bár pályázati programunkba mind a 120 célcsoporttagot az elsődleges célcsoportból kívánjuk bevonni, amennyiben a közterületen a pályázat megvalósítása idején (2013-2014) már nem élnek ennyien, vagy nem olyanok, akik a programba bevonhatóak lennének, a pályázat megvalósításába a másodlagos célcsoportból (a már átmeneti szállón illetve éjjeli menhelyeken tartózkodó ügyfelek közül) is vonnánk be tagokat, a pályázati kiírásban engedélyezett mértékig (max. 50%).

A pályázat megvalósításának másik kockázati tényezőjét abban látjuk, hogy bár a közterületen élő hajléktalan emberek közül sokan használják a nappali ellátó intézményeket (nappali melegedő, népkonyha), közvetlen segítői kapcsolatban mégis az utcai gondozó szolgálatok szociális munkásaival állnak, s ők azok, akik a pályázati kiírás szerint a célcsoporttag közterületi létét igazolni tudják. Ugyanakkor jelenleg még nem tudható, hogy 2012. január 1-től mely szervezetek mely területen mennyi támogatással végezhetik az utcai szociális munkát – s lesz-e 2013-2014-ben a fővárosban utcai szociális munka. E kockázat leküzdése érdekében nem csak a BMSZKI saját, hanem a főváros területén majdan tevékenykedő utcai gondozó szolgálatokat is felkeressük, és a projekt szolgáltatásait minden, a régióban közterületen élő hajléktalan ember számára elérhetővé tesszük. Másfelől amennyiben egy adott területen nem működik a projekt megvalósítás időszakában utcai szociális munka, más szociális ellátó szervezet nyilatkozatát is elfogadjuk.

A pályázati program harmadik kockázati tényezőjét az jelenti, hogy vajon a tartósan közterületen élő hajléktalan emberek számára oly mértékben vonzóak-e az általunk felajánlott szolgáltatások, hogy azokért cserébe hat hónapos együttműködést vállaljanak. A projekt tevékenységeit úgy állítottuk össze, hogy azok korábbi pályázati programok szakmai koncepciójára és tapasztalataira épülnek. Csak remélni tudjuk, hogy a befogadó szálláshelyek többlétszolgáltatásai, az átmeneti szállók által biztosított alacsonyabb feltételrendszer és a felkészült szakmai segítői gárda meg tudja tartani az ügyfeleket legalább hat, de inkább tizenkét, vagy akár több hónapig.

A pályázati program tervezését megnehezíti, hogy nem ismerjük a projekt 2013-2014-es célcsoportjának egyéni szükségleteit, adottságait. A pályázati programot a 2010-es adatok alapján az akkori közterületen élő hajléktalan populáció jellegzetességei alapján alakítottuk ki, így több esetben csak keretszámokkal tudtunk tervezni. Bár 10 fő számára OKJs képzést és 10 fő számára felzárkóztató iskolai képzést tervezünk, nem tudjuk előre, hogy lesznek-e bármely képzés elvégzésére alkalmas emberek, és indulnak-e az ő fejlesztési tervük idején olyan képzések, amelyek az igényeiknek és képességeiknek megfelelnek.

Többek között a kockázatok és felmerülő nehézségek leküzdése érdekében a projekt tizennyolc hónapja alatt rendszeres havi projektmegvalósítói megbeszéléseket tartunk, ahol közösen keressük a megoldásokat.

Horizontális vállalások

Az Esélyegyenlőség érvényesülése érdekében az alábbi vállalásokat tettük:

- **Esélyegyenlőségi munkatárs alkalmazása** a szervezeten belüli esélyegyenlőség és az egyenlő, diszkriminációmentes bánásmód biztosítása érdekében, a pályázati kiírással összhangban. Feladatai:
 - panasz eljárás kidolgozása
 - a panasz eljárások nyomon követése
 - a célcsoport valamint a megvalósítók tájékoztatásának figyelemmel kísérése
- **A BMSZKI Esélyegyenlőségi tervét** 2005-ben fogadták el, ami azóta is érvényben van.
- **GYES-en, GYED-en lévő munkatársakkal való szervezett, dokumentált kapcsolattartás** keretében biztosítjuk, hogy az érintettek ne essenek ki az információáramlásból (pl. az intézmény dolgozói által használt levelezőlista alkalmazásával), emberi-szakmai kapcsolattartás biztosítása érdekében meghívjuk őket rendezvényeinkre (pl. konferenciák, szakmai napok, képzések, télapó ünnepég stb.).

A Környezeti Fenntarthatóság érdekében az alábbi vállalásokat tesszük:

- **A Fenntarthatósággal kapcsolatos tudásmegosztáson** a teljes munkavállalói állomány (295) fő legalább 25%-a, 75 fő fog részt venni. A környezeti, környezeti nevelési, fenntartható fejlődéssel kapcsolatos oktatás tananyagát a BMSZKI munkatársainak rendszeres továbbképzési programjába építjük bele.
- **Környezeti szempontokat alkalmazunk az eszközök, termékek, alapanyagok, szolgáltatások beszerzésénél,** valamint
- **Újrahasznosított papír használat bevezetése az irodai és nyomdai munkák során.**

5. Gantt diagramm

	2013										2014								
Hónapok	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júl	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júl	Aug	
Tevékenységek	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
I. Előkészítés																			
I.1. Szakmai Program készítése	x																		
II. Projektmenedzsment																			
II.1 Projektmenedzser tevékenysége	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
II.2 Pénzügyi vezető tevékenysége	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
II.3 Rendszeres projektmegvalósítói megbeszélések	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
II.4 Könyvvizsgálat																			x
III. Célcsoport felkutatása és bevonása																			
III.1 Tájékoztató alkalmak szervezése	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x							
III.2 Szórólap készítése	x	x	X																
III.3 BMSZKI honlapján projektfelület biztosítása	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
III.4 Felvételt Előkészítő Team munkája	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x							
IV. Célcsoport fejlesztését célzó programok, szolgáltatások																			
IV.1 Egyéni fejlesztési terv készítése	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<i>IV.2 Foglalkoztathatóság erősítése</i>																			
IV.2a Kompetencia fejlesztő munka	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
IV.2b Szenvedélybetegség	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

leküzdése																			
IV. 2c Pszichés betegség leküzdése	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
IV. 2d Önálló életvitelre felkészítés	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<i>IV.3 Foglalkoztatás erősítése</i>																			
IV.3a Képzés: OKJs	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
IV.3b Képzés: iskolarendszerű							x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
IV.3c Aktív munkaerőpiaci program	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
IV.3d Álláskeresési tanácsadás	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
IV.3e Foglalkoztatás (BMSZKI kft.)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
IV.3f Önkéntes munkavégzés elősegítése	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<i>IV.4 Lakhatás</i>																			
IV.4a Befogadó szolgáltatások létrehozása és működtetése	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
IV.4b Átmeneti és tartós intézményi elhelyezés	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
IV.4c Önálló lakhatás támogatása	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<i>IV.4 Utánkövetés</i>							x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
V. Regionális szakmai együttműködési hálózat szervezése	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
VI. Beruházás	x	x	x	x	x	X													
VII. Kommunikáció	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

6. Cash-flow – lásd csatolt táblázat

7. Tájékoztatási kötelezettségek

A kommunikációs csomag céljai

A projekthez kapcsolódó kommunikációs csomag céljai:

- A projekt eredményeinek disszeminációját szolgáló kötelező nyilvánosság biztosítása
- A projekt célcsoportjába tartozó hajléktalan emberek, illetve a velük foglalkozó segítők (elsősorban utcai szociális munkások és nappali melegedők munkatársai) számára felvilágosítás nyújtása a projekt által nyújtott szolgáltatásokról, lehetőségekről
- Társadalmi célú kommunikáció: sajtóanyagokon és a projektoldalon keresztül a téma iránti érzékenység fokozása

A projekt jellegéből és a célcsoport érzékenységéből fakadóan mind a projekt előkészítés mind a megvalósítás során nagy hangsúlyt fektetünk a kommunikációs feladatokra. A projekt céljait csak akkor érheti el, ha a megvalósítás során születő információs anyagok és kiadványok, a projekt oldal, mint internetes felület és a sajtóanyagok is megfelelő érzékenységgel, korrekt, jól érthető és pontosan célzott tartalommal, és a tartalomhoz igazított, kellőképpen figyelemfelkeltő design-nal tudnak megjelenni.

Tervezett kommunikációs elemek

1. *BMSZKI honlapjáról nyíló projektoldal létrehozása és működtetése*

A projekt oldal célja egyrészt a projekt eredményeinek disszeminációja, másrészt a célcsoport számára nyújtott szolgáltatások népszerűsítése (mind a számítógépet használó hajléktalan emberek, mind a velük foglalkozó segítők számára).

- A projekt során születő szakmai anyagok bárki számára elérhetőek lesznek ezen a felületen, mely nem csak a projekt eredményeinek közzétételét szolgálja, de ezen eredmények további hasznosulását, mások számára való felhasználását is segíti.
- A célcsoport és segítők számára információs felületként szolgál majd nem csupán a projekt körében elérhető szolgáltatásokról, de a számukra máshol elérhető segítségéről is.

2. *Szórólapok készítése, megjelentetése, terjesztése*

A projekt célcsoportját hajléktalan emberek jelentik, akik sajátos helyzetükből fakadón jellemzően el vannak zárva az információs társadalom által kínált lehetőségektől. Gyakran még a hagyományosnak tekinthető médiumokhoz (tv, rádió, írott sajtó) való hozzáférés sem egyszerű a számukra, hiszen otthonuk nem lévén, csak az őket ellátó intézmények által kínált szerény lehetőségekkel tudnak élni. Az intézmények által kínált Internet hozzáférési lehetőségek is korlátozottak, és sokuk számára hozzáértés hiánya miatt sem elérhetőek. A közterületen élő emberek egy része ráadásul bizalmatlan az intézményrendszerrel, nem vesz igénybe ilyen szolgáltatás. Emiatt a projektben a célcsoport bevonását elsősorban a velük foglalkozó segítőkön keresztül kívánjuk elérni, számukra készítünk papír alapon terjeszthető információs kiadványokat, szóróanyagokat.

A projekt megvalósítása során többféle szóróanyag készül, melyeknek célja a célcsoport elérése:

- felvilágosítás a projekt által, a célcsoport számára nyújtott szolgáltatásokról szórólap formájában – segítőknek és célcsoporttagoknak
- tájékoztató plakát az intézményeket (elsősorban nappali melegedőket vagy utcai szociális munkások irodai fogadóóráját) látogató célcsoport tagok számára

A szóróanyagokat elektronikusan és papír alapon is terjesztjük.

A minél részletesebb tájékoztatás érdekében tájékoztató alkalmakat is szervezünk a közterületen élőket segítők számára, ahol az írott információkon túl szóbeli kérdésfeltevésre is lehetőséget biztosítunk.

3. Sajtóközlemények írása, kiküldése követése

A projekt indulásakor, zárásakor és a megvalósítás során, legalább 4 alkalommal tervezünk sajtóközleményt kibocsátani. Ezek céljai:

- szélesebb nyilvánosságot biztosítani a projekt számára
- érzékenyíteni a társadalmat, annak érdekében, hogy elfogadóbbak legyenek a hajléktalan emberekkel szemben
- kiutat mutatni a hajléktalan emberek, segítők és a tágabb közvélemény számára a közterületi létből
- a média figyelmét felhívni arra a felelősségre, melyet a közterületen élő emberekkel kapcsolatos attitűdök terjesztésében vállalnia kell (a hajléktalan emberek sem mások, mint „mi”: ők is képesek munkát vállalni, képzésre járni, vizsgát letenni, változtatni életükön, ha ehhez a megfelelő segítséget megkapják)

4. Szakmai együttműködési hálózat létrehozása, találkozók szervezése

A szakmai együttműködési hálózat a hajléktalan emberekkel kapcsolatba kerülő, különböző területeken dolgozó szakemberek közti párbeszéd és tapasztalatcsere lehetőségét biztosítja. Célja, hogy a különböző diszciplínák képviselői megismerjék egymás mindennapi munkáját, a célcsoporttal kapcsolatban végzett konkrét tevékenységüket, gyakorlati tapasztalataikat, nehézségeiket, egymással szembeni elvárásaikat. Az ehhez kapcsolódó kommunikációs elemek a meghívók, és a fórumokon résztvevők számára biztosított információs anyagok.

A szakmai együttműködési hálózat tagjai a projekt megvalósítás időszaka alatt legalább három alkalommal személyesen is találkoznak, a találkozók között pedig elektronikus levelezés és kisebb csoportos egyeztetések által tartják a kapcsolatot.

A projekt során a szűk körben értelmezett szakmai megvalósítók havi rendszerességgel összeülnek, hogy megbeszéljék a projekt állását, a bevont célcsoporttagok előrehaladását, esetlegesen felmerülő problémákat.

5. C + D típusú tábla készítése

A kommunikációs útmutatóban előírt tájékoztató táblák tervezetése és legyártatása, melyeket a BMSZKI központi épületében, a célcsoport bevonásának helyszínén helyezünk el.